

Naturreservatet

Stadsskogen

Uppsala kommun

Kommunens beslut

Bakgrund

Ärendets beredning

Skälen för kommunens beslut

Hur man överklagar beslutet

Bilagor

Sändlista

Till enligt
SÄNDLISTA

Bildande av naturreservatet Stadsskogen i Uppsala kommun och fastställande av skötselplan

Kommunens beslut

Uppsala kommun förklarar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) Stadsskogen som naturreservat. Naturreservatets gräns anges på bifogad beslutskarta, bilaga 1A.

Uppsala kommun fastställer med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. en skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård, bilaga 1B.

Uppsala kommun beslutar med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla för naturreservatet.

I enlighet med 2 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. och vad som följer av 21 § samma förordning är Uppsala kommun förvaltare ("Förvaltare") för naturreservatet.

Närmare uppgifter om naturreservatet

Naturreservatets namn:	Stadsskogen,
Objektsnummer:	03-02-099,
Kommun:	Uppsala,
Församling:	Bondkyrko,
Fastigheter:	se <u>bilaga 1D</u> ,
Markägare:	Uppsala kommun,
Lägesbeskrivning:	Naturreservatet är beläget i västra delen av Uppsala tätort mellan stadsdelarna Kåbo, Eriksberg och Valsätra. Läget framgår av bifogad beslutskarta, <u>bilaga 1A</u> ,
Gräns:	Området har markerats på

bifogad beslutskarta, bilaga 1A,

Areal: Totalt ca 108,0 ha,
Topografisk karta: 11 I Uppsala NV,
Ekonomisk karta: 11 I 7a Uppsala,
Koordinat i rikets
system
RT90 2,5 gon V 0:-15: x=6636935,903 y= 1601665,406

Föreskrifter för naturreservatet

- A. *Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet.*

Det är **förbjudet** att inom naturreservatet:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, spränga, schakta, borra, dämna, dika, utfylla, tippa eller utföra annan direkt eller indirekt markbearbetning med undantag för:
  - åtgärder enligt skötselplan,
  - åtgärder vid underhåll av vägar (inklusive vägdiken), ledningar, byggnader och övriga anläggningar,
  - åtgärder vid normal skötsel av trädgård eller övrig mark i zon 2.

2. i zon 1 avverka, röja, skogsodla eller utföra annan skogsskötselåtgärd med undantag för:
  - åtgärder enligt skötselplan,
  - åtgärder vid underhåll av vägar (inklusive vägdiken), ledningar, byggnader och övriga anläggningar,
  - åtgärder vid brandbekämpning.

3. i zon 1 uppföra ny byggnad, väsentligt förändra byggnad till innehåll eller ändamål, eller anlägga väg, stig, parkeringsplats, mast eller annan anläggning med undantag för:
  - anordningar enligt skötselplan,
  - mindre byggnad enligt punkt A10.
4. anlägga campingplats eller golfbana.
5. i zon 1 uppföra stängsel eller andra hägnader, mur, plank eller därmed jämförbar anordning med undantag för åtgärder enligt skötselplan inklusive bete.
6. i zon 1 anordna upplag med undantag för tillfälligt upplag i samband med
  - skötsel av naturreservatet enligt skötselplan
  - underhåll av vägar (inklusive vägdiken), ledningar, byggnader och övriga anläggningar.
7. i zon 1 tillföra växtnäringsämne eller kalk eller använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
8. i zon 1 inplantera för området främmande växt och djurart.
9. upplåta mark för eller själv bedriva annan skytteaktivitet än skydds jakt.

Det är **utan tillsynsmyndighetens tillstånd förbjudet** att:

10. i zon 1 uppföra mindre anläggning av allmännyttig karaktär, såsom anläggning/mindre byggnad för el- eller teleförsörjning, avfallsinsamling eller liknande.
11. i zon 2 anlägga ny väg, parkeringsplats, mast eller annan anläggning.
12. i zon 2 uppföra ny byggnad eller väsentligt förändra befintlig byggnad med avseende på utseende eller ändamål.
13. i zon 2 anordna permanent upplag
14. i zon 1 och zon 2 anlägga ledningar.

Föreskrifterna **utgör inte hinder för**:

- eventuellt genomförande av detaljplan Pl. 80 B – Skoghall,

- eventuell planering och genomförande av en trafikunnel under Stadsskogen, inklusive en anslutning från Norbyvägen vid Gläntan, i enlighet med Översiktsplan för Staden 2002,
- underhåll av Norbyvägen med vägområde samt breddning av Norbyvägen med totalt 10 m för anläggning av gång- och cykelväg eller busshållplats,
- breddning av Kåbovägen inklusive anläggning av separat gång- och cykelväg inom ett område upp till 10 m bredd väster om reservatets gräns mellan sydgränsen för Skoghalls trädgård och Döbelnsgatans sydkant, samt inom ett område upp till 3 m bredd mellan Döbelnsgatan och Husargatan,
- upprustning, breddning och belysning av gång- och cykelvägen intill Rosendalsvägen samt sådant öppethållande av marken som är påkallat för att förbättra trafiksäkerhet och minska risker för överfall, inom en zon mellan Rosendalsvägen och 10 m norr om gång- och cykelvägens norra kant,
- nödvändig körning på mark i reservatet (max 10 meter från fastighetsgräns) för angränsande villatomters behov.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång.

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att anordningar utförs och åtgärder vidtas som framgår av till detta beslut bifogad fastställd skötselplan, bilaga 1B.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Det är förbjudet att inom naturreservatet:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada markytan,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar,
3. gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar,
4. döda eller föra bort djur eller på annat sätt medvetet störa djurlivet,
5. göra upp eld annat än på eldstad vid anvisad grillplats,

6. rida eller på annat sätt framföra häst utanför anvisad ridstig med undantag för allmän väg,
7. cykla utanför anlagda stigar samt på stig som anvisats som motionsspår, ridstig eller som markerats med cykelförbud,
8. framföra respektive parkera motordrivna fordon utanför anvisad väg respektive parkeringsplats samt att ställa upp husvagn, släpvagn eller liknande,
9. på ett störande sätt använda radioapparat, bandspelare, CD-spelare, musikinstrument eller liknande,
10. utan tillstånd sätta upp skylt, tavla, plakat, affisch, orienteringskontroll eller liknande anordning med undantag för tillfälliga sådana anordningar i samband med skolaktivitet eller liknande, vilka tas bort efter avslutad aktivitet,
11. Förvaltaren kan godkänna att det i samband med forskning eller undervisning sker aktiviteter som i viss grad strider mot ovanstående föreskrifter såsom slagning av stuffer i berg, grävning av provgropar, utmärkning av provrutor, insamling av ryggradslösa djur, ringmärkning av fågel eller liknande.

Föreskrifterna utgör inte hinder för förvaltaren respektive markägare eller innehavare av särskild rätt (t.ex. ledningsrätt) att vidta eller upphandla åtgärd som är nödvändig för att sköta naturreservatet enligt skötselplan respektive för att kunna utöva sin särskilda rätt, t.ex. tillsyn eller underhåll av ledningar och övriga anläggningar liksom i samband därmed framförande av fordon och arbetsredskap i terrängen.

Ordningsföreskrifterna gäller omedelbart, även om de överklagas.

Reservatsområdet består av många olika naturtyper med olika skötselriktningar. Från områden som inte skall skötas alls, t ex ett mindre barrskogsområde avsett för fri utveckling, till några öppna gräsytor, vilka kräver en årlig skötsel för att behålla sina naturvärden. Dessutom finns bebyggelse- och verksamhetsområden inom reservatet. Reservatsområdet har därför delats in på följande sätt:

Zon 1 utgörs av naturmark indelad i skötselområden vilka skall skötas enligt till detta beslut fastställd skötselplan bilaga 1B.

Zon 2 utgörs av mark i anslutning till bebyggelse eller verksamhetsområden. Dessa områden ingår ej i skötselområden. Reservatsföreskrifterna reglerar endast eventuella förändringar i bebyggelse, ändamål och verksamheter.

Zonindelningen av reservatsområdet framgår av bifogade beslutskarta, bilaga 1A.

Bakgrund

Redan tidigt på 1900-talet (1916) uppmärksammades Stadsskogens värden i stadens fysiska planering.

I generalplan 1969 markerades större delen av det aktuella området som ”ständigt grönområde”. I ”Kommunprogram -75” uttalade kommunen att Stadsskogen var ett av de närströvområden som ”i form av sammanhängande och delvis orörda gröonstråk bör bevaras”.

I den kommunomfattande översiktsplanen 1990 anges Stadsskogen under avsnittet friluftsliv (karta 6) som ”skyddsvärd närrekreationsmark som bör bestå oavsett kommunens exploateringsbehov”.

För en mer fullständig redovisning av reservatsärendets bakgrund se skötselplanen, bilaga 1B.

Ärendets beredning

Initiativet till reservatsbildning togs av Uppsala kommun i och med att kommunfullmäktige 1997-10-27 beslutade att uppdra till kommunstyrelsen att utreda förutsättningarna för att göra ett kommunalt naturreservat av Stadsskogen. Den 30 mars 1998 beslöt kommunfullmäktige att naturreservat bör inrättas i Hågadalen-Nåsten och Stadsskogen.

Reservatsärendet

Ovan nämnda utredning ledde till att kommunstyrelsen 1998-06-10 beslutade att uppdra till tekniska beställarnämnden att utarbeta beslutsunderlag innefattande reservatsföreskrifter, skötselplan och i samråd med byggnadsnämnden närmare utarbeta avgränsning inför beslut om att inrätta Stadsskogen som naturreservat. Efter brett remissutskick beslöt Tekniska beställarnämnden 2000-06-06 att bordlägga ärendet i avvaktan på framtagandet av detaljplan för Rosendalsfältet.

I samband med kommunens organisationsförändring 2003-01-01 överfördes ärendet till den nyinrättade Fritids- och naturvårdsnämnden. Detaljplan för Rosendalsfältet är antagen av Byggnadsnämnden men har ännu inte behandlats i kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige.

Redan 1980 upprättades en skötselplan för Stadsskogen av projekteringssektionen vid Uppsala kommuns fritidsförvaltning, sammanställd av landskapsarkitekt Per Wallsten. Skötselplanens rekommendationer har i stort följts under de gångna åren. Föreliggande förslag utgår med vissa förändringar från den nämnda planen. Som komplement till skötselplanen bör läggas den ”Friluftsplän för Stadsskogen” som dåvarande naturvårdsförvaltningen utarbetade 1994.

Skälen för kommunens beslut

Syftena med naturreservatet är att:

- bevara Stadsskogens biologiska mångfald, dess värdefulla natur- och kulturmiljöer och områdets karaktär som sammanhängande skog.
- tillgodose behovet av områden för friluftsliv och erbjuda möjligheter till rekreation, naturupplevelser och naturstudier.
- tillgodose funktionen som ekologisk och social grön korridor för den biologiska mångfalden och för friluftslivet.

Syftena ska uppnås genom att:

- de olika skogstyperna, våtmarkerna och skogens vetenskapshistoriska värden skyddas.
- kulturpräglade skogsbestånd och öppna marker sköts så att deras karaktär bibehålls och utvecklas.
- ett mindre sammanhängande skogsområde (Trollskogen) lämnas för fri vegetationsutveckling, utöver underhåll av stigar.
- områdets kulturmiljövärden bevaras och tydliggörs.
- tillgängligheten bibehålls genom att friluftsanordningar (stigar, rastplatser, informationsskyltar m.m.) underhålls och vid behov utvecklas med hänsyn till befintliga bevarandevärden.
- möjligheter till forskning och undervisning finns, förutsatt att naturvärden inte påtagligt skadas.
- det eftersträvas att påverkan på natur- och kulturmiljöer eller naturupplevelser, genom urbana störningar såsom t.ex. buller, belysning, byggnader, verksamheter och anläggningar minimeras. Det gäller åtgärder och verksamheter såväl i zon 1 som zon 2.

Värdebeskrivning, värdeklassning samt skydds- och planeringsstatus

Stadsskogens naturvärden framhålls i många beskrivningar och inventeringar, alltsedan Linné (1753). Stadsskogen har mycket stor betydelse som närreklamationsmark för stadens västra och södra delar och ingår i kommunens inventering av närreklamationsmarker till tätorter (1989).

Enligt länets naturvårdsprogram (1987) har området mycket högt naturvärde klass II och i Uppsala kommuns naturvårdsinventering (1988-1996) har området högsta naturvärde - klass I.

I Uppsalas kommunomfattande gällande översiktsplan 1990, liksom i Översiktsplan för staden 2002, utpekas reservatsområdet som område för "aktivt bevarande" respektive s.k. "grönt kärnområde", d.v.s. område som inom planperioden bör säkerställas för naturvård och friluftsliv. Värdena beskrivs mera utförligt i skötselplanen, bilaga 1B.

Närmare utveckling av skälen för beslutet

Området är av mycket stor betydelse som tätortsnära friluftsmark för en växande befolkning i Uppsala stad och som närrekreationsmark för boende i närliggande stadsdelar. Skogens storlek och karaktär ger stora möjligheter att uppleva relativ avskildhet, "skogskänsla" och tystnad.

Naturresevat är det mest lämpliga och det av lagstiftningen anvisade instrumentet för att långsiktigt skydda området från ändrad markanvändning samt så långt möjligt garantera en fullgod skötsel.

Bedömning

Uppsala kommun bedömer att bildande av ett naturresevat av Stadsskogen är förenligt med kommunens gällande översiktsplaner och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken. Området berörs marginellt av några detaljplaner, vars bestämmelser om markanvändning dock inte väsentligt ändras. Kommunen finner att det finns starka allmänna skäl för att inrätta naturresevatet Stadsskogen. De enskilda intressena är få eftersom kommunen äger all mark. De som berörs är i huvudsak ledningsservitut och markupplåtelser för byggnader. Dessa enskilda intressen begränsas mycket marginellt i reservatsbestämmelserna.

Kommunen finner vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen enligt 7 kap 25 § miljöbalken att det för att bevara och utveckla områdets naturvärden finns skäl att besluta om naturresevat, att förordna om föreskrifter och att fastställa en skötselplan. För att uppnå det skydd som behövs behöver föreskrifterna omfatta såväl förbud mot olika typer av exploatering som skydd mot pågående markanvändning samt ordningsföreskrifter.

Hur man överklagar beslutet

Beslutet kan överklagas hos Länsstyrelsen, se bilaga 1 E

Bilagor

- 1A Beslutskarta, skala 1:4 000
- 1B Skötselplan
- 1C Skötselkarta, skala 1:4 000
- 1D Fastighetsförteckning
- 1E Överklagandehänvisning

Sändlista

Sakägare (REK + MB):

Telia Sonera AB
Vattenfall Sveanät
Försvarsmakten, Fastighetskontor mitt
Per-Olof Pettersson

Externa myndigheter (MB):

Länsstyrelsen i Uppsala län
Naturvårdsverket
Riksantikvarieämbetet
Skogsvårdsstyrelsen, Mälardalen
SGU
Lantmäterimyndigheten i Uppsala län
Boverket

Uppsala kommun internt:

Byggnadsnämnden
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
Kulturnämnden
VA- och avfallsnämnden
Fastighetsnämnden
Gatu- och trafiknämnden
Miljövårdsrådet

Övriga (för kännedom):

Uppsala universitet
Sveriges lantbruksuniversitet
Polismyndigheten i Uppsala län
Upplandsstiftelsen
Upplandsmuseet
Artdatabanken
Centrum för biologisk mångfald
Naturskyddsföreningen i Uppsala län
Uppsala naturskyddsförening
Upplands ornitologiska förening
Entomologiska föreningen i Uppland
Sällskapet Stadsskogens vänner
Lichenologiska föreningen
Uppsala svampklubb
Uppsala herpetologiska förening
Svenska Linnésällskapet
Friluftsförbundet
Upplands Orienteringsallians
Svenska Turistföreningen
Upplands idrottsförbund
Kåbo golfklubb